

Ο ΕΠΙΝΙΚΙΟΣ ΤΟΥ ΒΕΛΖΕΒΟΥΛΗ

Ο Ο Ο 1914-1915 — ; Ο Ο Ο

Μάσκα φοροῦσα
καὶ σὰς γελοῦσα.
Μὲς στὶς καρδιές σας,
τὶς συφορές σας
ἔσπερνα. Τώρα
ὅλα στὴ φόρα !
Παντοῦ γυρῶ
κι' ὀργὴ θερίζω...

Ἄνθρωπε ψεύτη,
μὲς στὸν καθρέφτη
κοίτα, γυαλίσου !
Δὲς τὴ μορφὴ σου !
Γιατὶ τρομάξεις ;
Τί μέ κοιτάξεις ;
Δὲν εἶν' οἱ ὀχτροὶ σου--
Εἶναι ἡ δική σου !

Σώπαινε τώρα,
σκύψε στὴ μπόρα,
χριστιανοσύνη !
Τὸ αἷμα σου πίνει
τῆς Γῆς τὸ χῶμα.--
Κόκκινο χρῶμα
χάρου, ψυχὴ μου :
Ἡ Γῆς δική μου !

Στὶς ἐκκλησιές σας
οἱ προσευκές σας
καὶ τὰ λιβάνια :
ψηλὰ στὰ οὐράνια.
Μέσα σας : λύσσα
καὶ μαύρη πίσσα.--
Δικοὶ μου δοῦλοι :
τοῦ Βελζεβούλη !

Μάσκα φοροῦσα
κι' ἔτσι γλιστροῦσα
μὲς στὶς καρδιές σας,
τὶς συφορές σας
ἔσπερνα. Τώρα
ὅλα στὴ φόρα !
Παντοῦ γυρῶ--
καὶ δρεπανίζω !

K. ΚΑΡΘΑΙΟΣ

Ο ΤΡΑΝΟΥ ΤΟ ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ

Διάβασα τᾶρθρο τοῦ «ἀμερόληπτου» Τρανου, ἀλλὰ δὲν ἐκατάλαβα οὔτε πῶς στὴν ἀρχὴ τοῦ ἄρθρου «πέ-
ρασε ἡ κρίση» καὶ στὸ τέλος τοῦ δὲν πέρασε, ἀλλὰ θὰ
τὴν περάσουμε «δίνοντας» Κυβέρνηση μὲ πρόγραμμα
οὐδετερότητας» οὔτε ποῖα εἶν' αὐτὴ ἡ «κρίση», ἀφοῦ
δὲ φαίνεται νᾶναι ἡ ἐθνικὴ, γιατί ἐκεῖνη γιὰ νὰ περάσῃ
πρέπει νὰ γίνῃ τὸ συνέδριον τῆς εἰρήνης στὸ τέλος τοῦ
εὐρωπαϊκοῦ πολέμου — καὶ πάλι νὰ δοῦμε — καὶ δὲν
μπορεῖ ὁ ἱστορικὸς νὰ τῆς κάνῃ ἀπὸ τώρα «ἀνακεφα-
λαίωση», οὔτε τί σχέση ἔχει τὸ τέλος τοῦ ἄρθρου, ποῦ
εἶναι σὰ συμβουλὴ στὸ λαὸ νὰ κάνῃ κι αὐτὸς τὶς τρα-
νὲς σκέψεις τοῦ συγγραφέα, δηλαδὴ ἐπιλογὸς ρητορι-
κός, μ' ἓνα ἱστορικὸ τίτλο «Ἀνακεφαλαίωσις κ' ἐπιλο-
γος» οὔτε ποιὲς εἶναι οἱ βάσεις ἀπ' ὅπου ξεκινάει γιὰ
νὰ βγάλῃ συμπεράσματα. Ὁλ' αὐτοῦ μέσα μοῦ φάνη-
κναι σὰ μιὰ σαλάτῃ. Καὶ τὴν πραγματικότητὴ ποῦ καλ-
νίει συμμάχιστά του δὲ μοῦ φαίνεται καθόλου νὰ τηνέ
ματιάξῃ στὸ σύνολό τῆς, παρὰ μονάχα μερικὰ κομμά-
τια τῆς. Μὰ οὔτε εἶναι τοῦλάχιστο πιστὸς στὴν προ-
σήλωσή του στὰ κομμάτια τοῦτα, ἀλλὰ κατὰ τὴν πε-
ρίστασιν καὶ ὅπως τοῦ συμφέρει παρουσιάζει τότε τὸνα
τότε τᾶλλα ξεμοναχιάζοντας τα καὶ ξεχνώντας τᾶλλα
καὶ κυττάζοντας τα μὲ ματογυᾶλια λογῆς λογῆς ποῦ κά-
ποτε μεγεθύνουνε, κάποτε μικραίνουν καὶ κάποτε εἶναι
ντρίπ ψεύτικα. Κ' ἔτσι ἡ γενικὴ ἐντύπωση ἀπὸ τὸ διάβασμά
του εἶναι ὅτι εἴτε θεληματικὰ εἴτ' ἄσυνειδήτῃ θολώνει
ὅλα τὰ νερά, γιὰ νὰ δογματίσῃ κείνο ποῦ τοῦ ἀρέσει
φαρεύοντας στὰ θολά, ὅτι δηλ. εἶναι περίφημη ἡ
πολιτικὴ τῆς οὐδετερότητας κι ὅτι ὁ Βενιζέλος εἶναι
καλὰ φευγάτος. Ἀμετακίνητες ὅμως προϋποθέσεις γιὰ
τὰ συμπεράσματά του δὲ βλέπω πούθενά. Καὶ δὲν πι-
στεύω νὰ πιστεῦῃ πῶς δὲ χρειάζονται προϋποθέσεις,
γιατὶ τότες τὰ συμπεράσματά του θάνα ὁμόφωνα κι
αὐτὰ μὲ τὴν πολιτικὴ τῆς οὐδετερότητας καὶ καλὰ θά-
κανε ἡ μάσσα του νὰ τὸν γεννοῦσε οὐδέτερο γιὰ ὅλη
τὴ ζωὴ του. Μία ὅμως ποῦ δὲ φαίνεται ποιὲς βάσεις
ἔχει ὁ Τρανός, δὲ μπορεῖ καὶ νὰ συζητήσῃ κανένας
μὲς τοῦ. Γι' αὐτὸ καὶ περιορίζομαι ὡπέρα ἀπ' ἀ-
φορμὴ τὸ ἄρθρο του νὰ κάνω μερικὰ ρωτῆματα μόνο
ἔτσι στὸν ἀέρα :

1) Γράφοντας τᾶρθρα τοῦ ὁ Τρανός καὶ δογματι-
ζοντας τοῦτο κ' ἐκείνο λογαριάζει ὅτι στὸ Τουρκικὸ
Κράτος ὑπάρχει ἀκόμη τώρα ἓνας ὁλάκερος ἑλλη-
νισμὸς πολυτιμότερος καὶ γιὰ τὸ σεβαστὸ τοῦ ἀριθμοῦ
καὶ γιὰ τὴν ποιότητά του ;

2) Ξέρει ὅτι ὁ Ἑλληνισμὸς αὐτὸς παλεῖται : τώρα μὲ
τὴν ψυχὴ στὸ στόμα καὶ ὅτι ἡ τύχη του κρίνεται ἀπὸ
τὸ τέλος ποῦ θάχῃ ὁ μεγάλος πόλεμος κι ἀπ' τὴν ἀ-
πόφασιν ποῦ θὰ λάβῃ τὸ Ἑλληνικὸ Κράτος ;

3) Παραδέχεται ἢ ὅχι τὸ ἀλληλέγγυον τοῦ Ἑλληνι-
κοῦ Κράτους μ' αὐτόν τὸν Ἑλληνισμό ;

4) Ἄν παραδέχεται τὸ ἀλληλέγγυον, πιστεύει ἢ ὅχι

ἔτι ἡ νίκη ἢ ἡ μὴ συντριβὴ τῆς Γερμανίας καὶ Τουρκίας θὰ σημαίνει καὶ τὸ τέλος τοῦ ἐπίδικου Ἑλληνισμοῦ;

5) Ἄν ἔχει ἐλπίδες γιὰ τὴ σωτηρίαν τοῦ Ἑλληνισμοῦ αὐτοῦ στὴν περίπτωσιν ποὺ εἴπαμε, ποὺ τίς βασίζει τίς ἐλπίδες του, ἀφοῦ οἱ Δυνάμεις τῆς Ἀντάντ, ἀντυχόν θὰ μᾶς νοιάζονται καὶ τότες, θάνατι ἢ τέλειᾳ ἢ μισᾷ συντριμμένης κ' ἡ Τουρκία θάνατι στίς μεγαλύτερες δόξας τῆς ποὺ τᾶδγαλε πέρα πολεμώντας μ' ἑλὴ τὴν Εὐρώπῃ καὶ θὰ ζητήσῃ νὰ πατελειώσῃ τὸ τούρκημα τοῦ κράτους τῆς;

6) Ἀνεξάρτητα ἀπ' τὸν Ἑλληνισμό τῆς Τουρκίας καὶ ἀνεξάρτητα ἀπὸ αἰσθήματα καὶ ἀπὸ χρέος τιμῆς τὸ Ἑλληνικὸ Κράτος σὲ ποιὰ μεριὰ ἔχει τὰ μεγαλύτερα συμφέροντα;

7) Ἄν παραδέχεται τὸ ἀλληλέγγυο τῆς ἑλληνικῆς φυλῆς, πόσο βαρεῖς καὶ ποιῆς καὶ τί λογῆς θυσίες νομίζει πὼς ἀξίζει, ἀν βρεθοῦμε στὴν ἀνάγκη, νὰ κάνουμε γιὰ νὰ πιτύχουμε τὴν ὅποιαν σωτηρίαν τοῦ Μικρασιατικοῦ καὶ Θρακικοῦ Ἑλληνισμοῦ καὶ τὴν ἐθνικὴ ἀποκατάστασιν;

8) Τί κακὸ μπορούμε νὰ πάθουμε ὡς ἔθνος συνολικὰ ἢ ὡς Κράτος, ὅσο εἶναι τὸ σημερινὸ μας Κράτος, ἀπὸ νικήτρια Γερμανία σύμμαχοι τῆς Ἀντάντ καὶ τί κακὸ ἀπὸ νικήτρια τὴν Ἀντάντ σύμμαχοι τῆς Γερμανίας; Τί κακὸ ἢ καλὸ θάχουμε ἀπὸ νικήτρια Γερμανία οὐδέτεροι καὶ τί ἀπὸ νικήτρια τὴν Ἀντάντ τὸ ἴδιο;

9) Τί θὰ κερδίσουμε σύμμαχοι τῆς Ἀντάντ σὲ περίπτωσιν νίκης τῆς—ἔχι κατὰ τὴν γνώμην τοῦ Sardou—καὶ τί σύμμαχοι τῆς Γερμανίας σ' ὅμοια περίπτωσιν;

10) Λογαριάζοντας τίς ζημιὰς ἢ τὰ κέρδη στὴν κάθε περίπτωσιν πόσο στὰ ἑκατὸ πιθανότητα νίκης νομίζει ὁ Τρανὸς πὼς πρέπει νάχῃ ἢ Ἀντάντ, γιὰ νὰ ἔδωκε μᾶζι τῆς, καὶ πόσο στὰ ἑκατὸ ἢ Γερμανία, γιὰ νὰ μείνουμε οὐδέτεροι, ἀν ἀποκλείεται κάθε ἄλλο ἀπὸ τὸ ἢ νὰ βγοῦμε μὲ τὴν Ἀντάντ ἢ νὰ μὴν ἔδωκε καθόλου; Δηλαδή πόσο σοβαρὰ νομίζει πὼς ἀξίζει νὰ κινδυνέψουμε γιὰ ὅτι, ἔχουμε νὰ κερδίσουμε συμμαχώντας μὲ τὴν Ἀντάντ;

11) Ποιὸς νομίζει ὁ Τρανὸς πὼς θὰ νικήσῃ καὶ γιατί;

12) Ποιὸ εἶναι τὸ κριτήριον γιὰ νὰ πιστέψουμε πὼς αὐτὸς εἶναι «μετρημένος ζυγιστής» καὶ ὁ Βενιζέλος πιστεύει μόνο «ἐνστιγματικῶς» πὼς θὰ νικήσῃ ἢ Ἀντάντ;

12) Δὲ δίνει καμμιά σημασίαν στὸ πολιτικὸ ἐνστικτο;

14) Ποιὰ εἶναι ἡ ἐπιστημονικὴ μέθοδος, ποὺ ἐφαρμόζει «ἀνεξαίρετα»;

15) Νομίζει ὁ Τρανὸς ὅτι σὲ ζητήματα ὅταν αὐτὸ ποὺ βασανίζει τώρα τὸ ἔθνος μπόρεῖ νὰ ἐφαρμοστῇ μιὰ ὅποιαν καὶ ἂν εἶναι ἡ δική του ἐπιστημονικὴ μέθοδος; Δηλαδή νομίζει ὅτι σ' ἕναν πιθανὸ πόλεμον, τόσο πολὺ πλοκο μάλιστα, μποροῦνε οἱ ἀντίπαλοι νὰ εἶναι στὴν ἐντέλεια πληροφορημένοι γιὰ ὅσα μέσα καὶ δυνάμεις ὕλικές ἢ πνευματικὲς ἢ ἡθικὰς διαθέτει ὁ ἕνας καὶ ὁ ἄλλος καὶ ὅτι ἀληθεύουν πάντα οἱ ἐπιστημονικοὶ

ὕπολογισμοὶ τῶν στρατιωτικῶν καὶ τῶν πολιτικῶν καὶ τῶν ἱστοριογράφων; Τότες δὲ θάταν κάθε πόλεμος ἀδύνατος ἀν μπορούνε νὰ προβλέψουν σωστὰ καὶ ἀπ' τὸνα μέρος κ' ἀπ' τὸ ἄλλο; Νομίζει ὅτι δὲ χρειάζεται κ' ἡ τόλμη; ἔτι δὲν παίζει καὶ ἡ τύχη ρόλο; ἔτι ἂν πρόκειται νὰ σώσουμε ἀξέτιμητα συμφέροντα βγαίνοντας μὲ τὴν Ἀντάντ, πρέπει ὑπερσυχαστικὰ νὰ κολληθοῦμε σὲ κάποιες δυσκολίες, καὶ νὰ στραθωθοῦμε σ' ἕλα τὰλλα, ἢ σὲ μιὰ ὑπόληψή μας στὴν τάδε στρατιωτικὴ ἐπιστήμη; Καὶ νομίζει πὼς, ἀν ἡ Γερμανία εἶχε τόσο μεγάλη πεποίθησιν γιὰ τὴ νίκη τῆς, θὰ μᾶς λογάριζε τόσο πολὺ κ' ἐμᾶς καὶ θὰ κοπίαζε νὰ μᾶς κρατᾷ δεμένους; Καὶ νομίζει πὼς ὑπάρχει μιὰ, κ' ἡ περὶ παρμικρὴ, ἀνθρώπινῃ πράξῃ κ' ἐπιχείρησιν ποὺ νὰ ποικίλει ὁλωθεῖο τὴν ἀποτυχία καὶ τὸν κίνδυνον; Ἀν ἔρει ὅτι, ὅταν ψοφήσουμε, τότες θὰ εἴμαστε ἀσφαλισμένοι τέλει;

16) Εἶχε ἄδικον ὁ Βενιζέλος νὰ κάνῃ ἀγγλόφιλη πολιτικὴ, ἀφοῦ ἔχι μόνον ὁ ἑλληνικὸς λαὸς, ἀλλὰ καὶ ὁ Πῶπ («Ἀθηναί», 4 Ἀπριλ.) ἀκόμη τὸ παραδέχεται πὼς τὰ συμφέροντα Γαλλίας καὶ Ἀγγλίας «δὲν εὐρίσκονται ἐθνολογικῶς εἰς ἀντίθεσιν πρὸς τὰ ἐθνολογικὰ συμφέροντα τῆς Ἑλλάδος»; Ποιῶς εἶναι αἱ ἀξιόλογες ἀντιρρήσεις καὶ τὰ σοβαρὰ σκέδια τοῦ φίλου «Σφυρῆ» (τρανοῦ, ἀλήθεια, καὶ σοβαροῦ μελετητῆ «ἐν πλήθει» «Ἡνωμένοι Βουστασίους»), ἀφοῦ καὶ ὁ ἴδιος ὁ Τρανὸς, μολονότι μὴ θέλοντας νάχῃ καμμιά στέρεη βᾶσιν κοιτσοῦρεῖ τὰ λεγόμενά του μ' ἕνα «ἂν ἐννοεῖται: κτλ.», τὸ δέχεται πὼς μᾶς συμφέρει ἐξαιρετικὰ ἡ φιλία τῆς Ἀγγλίας καὶ ἡ ἀπόλυτη ἐμπιστοσύνη τῆς μὲ τὸ νὰ λέῃ πὼς «μπορεῖ μέσα στὸν ἀγγλορωσσικὸ ἀνταγωνισμό νὰ πάρουμε ὅτι θὰ παίρναμε καὶ ἂν βγαίναμε κτλ.»;

17) Κι ἀφοῦ εἶναι πιθανὸ νὰ πάρουμε ἀπὸ Ἀγγλορωσσικὸ ἀνταγωνισμό καὶ λοιπὸν πιθανὸ ὅτι ὁ σκοπὸς τῆς Γερμανικῆς πολιτικῆς δὲ θὰ πιτύχῃ, γιατί πρέπει νὰ κρεμαστοῦμε ἀπὸ τὴν πιθανότητα μόνο φιλονεικίας τῶν συμμάχων καὶ ἀμνηστιακίας τῆς Ἀγγλίας ἀπέναντί μας, ποὺ ἐνῷ εἴταν χρέος μας δὲ συμπολεμήσαμε, καὶ δὲν ἔπρεπε νὰ ζητήσουμε νάδωκε ἀπ' τὴν οὐδετερότητα; Κι ἂν ἔπρεπε καὶ πρέπει νὰ βγοῦμε, πὼς δὲν εἶχε δίκαιον ὁ Βενιζέλος καὶ γιὰ τὴν ἀρχικὴν του δήλωσιν καὶ γιὰ ὅτι, ἔκαμε κατόπι, ἀφοῦ καὶ ὁ Πῶπ ἀκόμη στὸ φύλλον π' ἀναφέραμε παραδέχεται ὅτι «θὰ ἦτο ὑπερτάτης στενοκεφαλίας ἄνθρωπος, θὰ ἔστερείτο πολιτικοῦ νοῦ ἐκεῖνος, ὅστις δὲν θὰ ἀντιλαμβάνετο ὅτι ἂν ἐπρόκειτο περὶ ἐξόδου ἀπὸ τῆς οὐδετερότητας τότε καὶ ἡ ἑλλειψὶς καθωρισμένων ἀνταλλαγματικῶν καὶ ἡ αὐθόρμητος προσέλευσις ἡμῶν (ὑπογραμμισμὸς ἐγὼ) εἰς τὸν ἀγῶνα ἐν στιγμῇ ἀνάγκης τῶν μεγάλων μαχικῶν θὰ ἦταν τίλοι μείζονος καὶ μᾶλλον ἀναμφισβήτητου κέρδους ἀπὸ τὴν χυδαίαν παζαρευματολογία καὶ ἀπὸ τὰς ἐγγράφους τάχα ὑποσχέσεις» καὶ ὅτι «οὔτε περὶ προτάσεων δικαστικῆς διχογνωμίας οὔτε περὶ ἀνάγκης συμβουλευογραφικῶν πράξεων πρόκει-

ται ὅταν ἐν ἔθνος θὰ ἀποδοθῇ εἰς τὸν ἀγῶνα περὶ ὧλων καὶ θὰ συντακτίσῃ τὴν τύχην του πρὸς τὸ ἥμισυ τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου ;

18) Λογαριάζει ὁ Τρανὸς τὸ συμμαχικὸ ὄρο μὲ τὴν Σερβία ἢ ὄχι ;

19) Μὲ τὴν προϋπόθεσιν ὅτι παραδέχεται τὸ ἀλλη-
λέγγυο τῆς φυλῆς, ἢ πιθανότατα νὰ τάξῃ ἡ Ἀντάντ
ὑπερ' αὐτῆς τὴ δική μας ἀρνησιν τῇ δυτικῇ Μικρῇ Ἀ-
σία στὴν Ἰταλία καὶ ἄλλες ἐλληνικὰς χῶρας τῆς Θρά-
κης καὶ Μακεδονίας πού ἄλλοιως δὲ θὰ τὶς ἐπαιρνε στὴ
Βουργαρία, γιὰ νὰ τὶς κερδίσῃ μὲ τὸ μέρος τῆς εὐκο-
λώτερα, κ' ἢ πιθανότητα οἱ δυτικαὶ Δυνάμεις νὰ φα-
νοῦν περὶ γεννητιδῶρες στὴν Ἀτατολικὴν συμμαχισσά
τους τὸν ἐταράζει ἢ ὄχι ;

20) Παραδέχεται ὁ Τρανὸς ὅτι ἡ Ἰταλία καὶ τὰ
Βαλκανικὰ ἔχουνε πολὺ πλεῖστον συμφέρον ἀπὸ τῇ
νίκῃ τῆς Ἀντάντ παρὰ τῆς Γερμανίας ; Κι ἂν παραδέ-
χεται, πῶς λέει ὅτι « τίποτα δὲ μᾶς λέει πῶς θὰ μᾶς
ἀκολουθοῦσαν » ;

21) Κι ἀφοῦ παραδέχεται ὁ Τρανὸς πῶς θὰ « πιτύ-
χαινε σίγουρα » ἡ Ἰταλία νὰ κουτσουρέψῃ τὰνταλλάγ-
ματά μας, δὲ θὰ πῇ αὐτὸ ὅτι θὰ νικήσῃ ἢ Ἀντάντ καὶ
θὰ πάρουμε ἀνταλλάγματα καὶ ἂν, ὅπως λέει, « χωρὶς
τὴ Ρουμανία καὶ ἀδιαφορώντας γιὰ τὴ Βουργαρία
μπζίναμε τὸ Φλεβάρη στὸν πόλεμο » ; Ἡ θὰ πῇ κ'
ἐδωπέρα « ἂν νικήσῃ ἢ Ἀντάντ » ; Μὰ γιατί σωριάζει
ἐννὸν κόσμον « ἂν », γιὰ νὰ μᾶς φέρῃ κατακλυσμὸ κακὰ
καὶ δὲ λέει καὶ τὰ μισὰ ἀκόμη « ἂν » γι' ἀντίθετον σκοπὸ ;

22) Γιατί, ἂν βγαίναμε χωρὶς τὰ ἄλλα Κράτη, ἢ
Βουργαρία θὰ βοηθοῦσε τὴν Τουρκία ; Ἔτσι, γὰ νὰ
λέμε πάντα τὴν ἀνάποδα, ἢ ἐπειδὴ ἔτσι θάλεγε ἡ Γερμα-
νία ; Κι γιατί τότε δὲν τὴ βοηθαίει τώρα πού ἔχει
μεγάλῃ ἀνάγκη νὰ συγκοινωνήσῃ μὲ τοὺς συμμαχοὺς
τῆς ; Ἐπειδὴ παραφυλάξῃ ἑμεῖς ; Ἐπειδὴ θάχαμε
μὴ μεραρχία λιγώτερη ;

23) Γιατί, ἂν βγαίναμε μὲ τὰλλα Κράτη καὶ « θὰ
μᾶς βγῶν μονοῦσε » ἢ Ἀντάντ, « θὰ δίναμε τὴν Ἀνατο-
λικὴν Μακεδονίαν στοὺς Βουργάρους » ;

24) Πῶς συμμιδάζονται οἱ « μεγάλες παραχωρή-
σεις » καὶ τὸ « στίς ἀκτές » ;

25) Πῶς θάχαμε ἀντιμέτωπους « ἐξὸν ἀπ' τῇ Διπλῇ,
πού κάποια γνώμη θάχῃ καὶ αὐτὴ στὸ συνέδριον, τὸ ρωσ-
σικὸ κολοσσὸ » ; Τὴ τρανὴ φοβέρα εἶν' αὐτὴ, οἱ τώρα
ἀντιμέτωποι κολοσσοὶ νὰ ἐνωθοῦν καὶ νὰ γίνουν ἀντι-
μέτωποι τῆς Ἑλλαδοῦλας γιὰ μιὰ « λουριδοῦλα » ;
Ἡ κάποια γνώμη τῆς Διπλῆς στὸ συνέδριον θάβῃ γιὰ
χάρη τῆς Ρουσίας ἢ γιὰ δική μας ; Καὶ πῶς ἢ Ρου-
σία θάβῃ ἀντιμέτωπὴ μας, ἀφοῦ θάβῃ συμμαχισσά καὶ
δὲ θὰ πρόκειται γιὰ τὴν Πόλιν καὶ γιὰ τὰ Στενά,
ἀλλὰ γιὰ μέρη πού μᾶς δίνει καὶ αὐτὴ μαζὶ μὲ τοὺς
ἄλλους ;

26) Πῶς « δὲ θὰ μπορούσε νὰ ἐπιβληθῇ » ἢ Ἀγγλία
στὴν Ἰταλία ;

27) Ἄν βγαίναμε ὅλα τὰ Κράτη μαζὶ μας καὶ κου-
ραζόντανε ὅλα κ' εἶχαμε καὶ τὴν εὐγνωμοσύνην τῆς

Ἀντάντ, πῶς ἄθελά μας θὰ γινότανε νὰ χαλάσῃ ἡ
ισορροπία στὰ Βαλκάνια κ' ἑμεῖς νὰ μείνουμε μὲ μιὰ
λουριδοῦλα ;

28) Πῶς ἡ Σερβία, πρὶν τώρα εἶναι « στρατιωτικὸ
σαράβαλο », ὑπερ' ἀπὸ τὸν πόλεμον, εἴτ' ἐδῶν ἑμεῖς
εἴτε δὲν ἐδῶν, στή μιὰ μερίδι τοῦ ἀθροῦ τοῦ Τρα-
νοῦ γίνεται συμπάγῃς « Σλαβικὸ ἡπειρωτικὸ Κράτος »
ἐπίφοβον γιὰ μᾶς, καὶ στὴν ἄλλη, ἂν καὶ « θὰ μεγαλώσῃ
ἀρκετά », « θὰ εἶναι τόσο ἐξαντλημένη, ὥστε γιὰ πολλὰ
χρόνια θὰ εἶναι ἀκίνδυνον » ; Καὶ πῶς στὴν περίπτωσιν
πού θὰ βγαίναμε ἀπ' τὴν εὐδετερότη καὶ μ' ὅλα μαζὶ
τὰ Κράτη κατεβάξῃ χίλια δυὸ πιτάμια ἀπαισιοδοξίας
ὁ Τρανὸς καὶ στὴν περίπτωσιν πού δὲ θὰ βγαίναμε,
ὅσο κι ἂν μεγαλώσῃ, οἱ ἄλλοι, μᾶς παρηγοράει :
« Κι ὅσο νὰ ξαναγεννηθῇ θὰ ἔχουν ἐτοιμαστῇ ποιοὺς
ξέροι ποιοὶ εὐρωπαϊκοὶ συνδυασμοί » ;

29) Ἐχει σωστὰ τὰ μυαλά του ἕνας ἄνθρωπος πού
βεβαιώνει πῶς « βγαίνοντας ἡ Ἑλλάδα ἀπ' τὴν εὐδε-
τερότητα δὲ θάδινε καμμιὰ σοβαρὴ συντρομὴ στὴν
Ἀντάντ » ; Γιατί τάχα προσθέτει τὸ « στρατιωτικά » ;
Καὶ μόνο τὰ λιμάνια μας καὶ ἡ ἐλευθερία νὰ κινου-
νται καὶ νὰ τροφοδοτοῦνται στίς χῶρας μας δὲν εἶναι
σοδαρωτάτη συντρομὴ κ' ἢ θεληματικὴ τους παροχὴ
δὲν εἶναι ἐξοδὸ ἀπ' τὴν εὐδετερότητα ; Τώρα, πού μᾶς
τὰ πῆρναν δίχως νὰ μᾶς ρωτήσουν τί μᾶς χρωστᾶνε ;
Καὶ « εἰ συμπάθειες τοῦ ἐλληνικοῦ πληθυσμοῦ τῆς
Τουρκίας », ἂν βγαίναμε δὲ θάτανε στὸ ἐνεργητικὸ τοῦ
ἐλληνικοῦ Κράτους ; Τώρα κι ἂν εἶναι μὲ τὴν Ἀντάντ,
τί χρωστᾶει ἢ Ἀντάντ στὸ Κράτος ;

30) Δὲ μᾶς ξηγᾷ ὁ Τρανὸς καλύτερα, ποῖο ἔναι
τὸ Moutterland καὶ ποῖα ἢ ἀποικία ; Τὸ ξέρεῖ ἢ ὄχι
ὅτι ἡ Πόλι καὶ ἡ Σμύρνη εἶναι παλιότερες ἀπ' τὴν
Ἀθήναν ; Καὶ τὸ ξέρεῖ ὅτι ἕνας ἄνθρωπος πού, ἐνῶ
σκιζοῖ τὰ ροῦχα του ὅτι δὲν ὑπάρχει βούργαρος στὴ
Μακεδονία, γιατί βουργαρόφωνος δὲ θὰ πῇ βούργα-
ρος, ἀπὸ τὴν ἄλλη λέει ξεκάφωτον καὶ ἀνυπεράσπιστον
ἀποικίαν τίς γνησιώτερες ἐλληνικὰς χῶρας καὶ τὰ κα-
θαυτὸ κέντρα τῆς Ρωμισσύνης, ἔχει ξεκάφωτον καὶ ἀνυ-
περάσπιστον μυαλὸν ; Καὶ δὲ μᾶς λέει, ὡς πού φτιά-
σαμε τελευταία κάπινον στρατό, πού μόλις στοὺς Βουργ-
γάρους ἢ στοὺς Τούρκους μπορεῖ νὰντιπαρταχθῇ,
ποιοὺς ὑπερασπιζόντανε τὰ σύνορά μας ;

31) Πόσο πολὺ, ἀλήθεια, θάτανε σοβαρὸ τὸ πρό-
βλημα, ἀφοῦ βγαίνοντας ἑμεῖς μὲ ὅλα τὰ εὐδέτερα
Κράτη στὸ πλάγι τῆς Ἀντάντ συντρίψουμε καὶ κομμα-
τιάσουμε τὴν Τουρκίαν, νὰ πάρουμε στὴν κατοχὴν μας
(ὕπαγμα μὲ τὸν Τρανὸν κενῶ) τὸ μερίδιό μας ;

32) Γιατί ἢ προτίμησιν αὐτὴ τοῦ Τρανὸς στὸ βι-
βλιαράκι τοῦ ἰδιώτη Sardou ; Μήπως μᾶς παρουσιάζει
τίποτα πρωτόφαντον ; Δὲν τίς ξέρουμε τίς βλέψεις τῆς
Ρουσίας καὶ δὲν τίς λογαριάζουμε ; Μ' ἀφοῦ ὅλος ὁ
ἄλλος κόσμος θέλει τὴν Πόλιν διέσπῃ, δὲν εἶν' αὐτὴ ἢ
λύσις ἢ περὶ πιθανὴ χωρὶς νὰ ἀποκλειεῖται κ' ἢ ἐνωσις
μὲ τὴν Ἑλλάδα ; Καὶ τὸ κάτω κάτω τῆς γραφῆς,
ἀφοῦ καὶ ὁ Sardou προτείνει τὸ διέσπῃ Κράτος τῆς

Πόλης και στη Μικρή 'Ασία προτεκτοράτα ελληνικά, είναι και μόνο αυτά ακόμη πράγματα για πέταμα ; Κι όσο για την 'Ανατολική Μακεδονία, είναι πιθανό, δίχως να πάρουμε ό,τι μας τάξουν—όχι προτεκτοράτα—στη Μικρή 'Ασία, να τήνε δώση ή 'Αντάντ στη Βουργαρία ;

33) 'Αν ή φοβερή και τρομερή πληροφορία πούχει ο Τρανός από ρούσικη πηγή για τη συμφωνία 'Αγγλίας και Ρουσίας νάνταλλάξουνε τη βορεινή Περσία με τη Μικρή 'Ασία είν' αληθινή, τί πρέπει τότες να συμπεράνουμε, ό,τι μάς συμφέρνει να κερδίσουμε τη φιλία και τήν ευγνωμοσύνη και δλης τής 'Αντάντ και ιδιαίτερα τής 'Αγγλίας ή το αντίθετο ;

34) Ποιά είναι ή απόδειξη ό,τι ο Βενιζέλος «έξάρτησε τη φιλία μας με την 'Αγγλία απ' την έξοδό μας απ' την ουδετερότητα» ;

Για να τελειώνουμε, ας ρωτήσουμε ακόμη :

35) 'Από πού συμπεραίνει ο Τρανός ό,τι ο Βενιζέλος τελευταία δέν ήξερε τί έλεγε και τί έκανε ;

36) Πώς αγωνιζότανε να γκρεμίση ό,τι μεγάλο στα τέσσερα τελευταία χρόνια μάς έδειξε ; Και γιατί ο Βενιζέλος, πού βρισκότανε σε άμυνα, είναι κείνος πού ζήμωσε «άνυπολόγιστα τήν έξωτερική μας πολιτική», και δέν είναι κείνοι πού τόν υδρίζαν και τά ποδοπατούσαν όλα, ο Γούναρης με τις κοινοποιήσεις του κ' οι ύπουργοί πού έφτιχσε ο Πώπ και ο Χαιρόπουλος ;

37) Γιατί να μήν παραδεχτή ο Τρανός ό,τι το ό,τι ο Βενιζέλος είπε πρώτα, «πώς πέρασε πιά ή στιγμή κι αν ακόμη τόν ξανάφερνε ο Βασιλιάς» και τελευταία είπε στους έμποροπαλλήλους «πώς και ύστερ' απ' τις έκλογές έχουμε καιρό» μπορεί να ξηγηθ ή άνίσως σκεφτούμε πώς θα φοβότανε άμεσες παραχωρήσεις εις

βάρος μας στη Βουργαρία από τήν 'Αντάντ, πού δέν τις έκαμε και πρέπει να χρωστάμε χάρη, και δε δείχνει «επιπόλαιη σπουδή» ;

38) Τι έννοει ο Τρανός λέγοντας για το Βενιζέλο «δέν τόν έπιστέψαμε» ; Δέν όμολογεί ο ίδιος ό,τι κάτι «μεγάλο στα τελευταία τέσσερα χρόνια έδειξε» ; Κ' έμεις οι άλλοι τί παραπάνου πιστεύουμε ;

39) 'Από πότε βρέθηκε ο καλύτερος του Βενιζέλου κ' έπικψε νάναι «ο σχετικά καλύτερος» και τώρα έχασε τήν ύποστήριξη του Τρανού και δε χρειάζεται πια τήν 'Ελλάδα κ' «έχει ύποχρέωση να δείξει με τρόπο πού να μήν επιδέχεται αντίρρηση πώς ποτέ δέν σκέπτεται να ξαναγυρίση τήν πολιτική, εξόν αν νομίσει—ζήσε μαύρε μου—πώς είναι καιρός για σωστή δημοκρατία» ;

40) Πώς δέν είναι μεγάλη άνοησία μου πού κάθησα να κάνω τόσα ρωτήματα πάνω στο άρθρο του Τρανού ;

5.4.1915

Ο ΑΔΕΡΦΟΣ ΜΟΥ Ο ΓΙΑΝΝΗΣ

ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ

κ.κ. Θρ. Στ. 'Ιθάκη, Christ. Fav. Stans, Μιχ. Πετρο- και Σταθ. 'Αθήνα. Λάβαμε τη συντρομή κι εύχαριστούμε. —κ. Sfak. Νέα 'Υόρκη. Δέν άπάντησες στο γράμμα μας πού σου στείλαμε το περασμένο καλοκαίρι ούτε μάς έστειλες τη συντρομή. Παραμένουμε. —κ. Ν. Λαο. Πόρο Βιβλία του κ. Πάλλη δέν πουλιούνται στα βιβλιοπωλεία. Γράψε στον ίδιο να σου τα στείλει χάρισμα. 'Η αντίεσα του είναι : Alex. Pallis Esq. Aigburth Drive, Liverpool. —κ. Α. Καρ. Ούε αυτό δυστυχώς. 'Ισως κανένα άλλο.

ΕΘΝΙΚΗ ΑΤΜΟΠΛΟΪΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Γενικός Διευθυντής ΛΕΩΝΙΔΑΣ ΕΜΠΕΡΙΚΟΣ

ΤΑΧΕΙΑ ΓΡΑΜΜΗ ΕΛΛΑΔΟΣ—ΝΕΑΣ ΥΟΡΚΗΣ

Το ταχύπλοον θαλαμηγόν 'Ελληνικόν υπερωκεάνειον

“ΙΩΑΝΝΙΝΑ”

αναχωρήσει εκ Πειραιώς (μέσω Καλαμών—Πατρών) κατ' ευθείαν δια Νέαν 'Υόρκην την 20 'Απριλίου

'Επίσης το μέγα 'Ελληνικόν υπερωκεάνειον

“ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ”

αναχωρήσει εκ Πειραιώς μέσω Καλαμών—Πατρών κατ' ευθείαν δια Ν. 'Υόρκην την 27 'Απριλίου.

Δι' επιδάτας, εισιτήρια και περαιτέρω πληροφορίας άπευθυντέον :

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ : Πρακτορείον 'Εθν. 'Ατμοπλοίας όδός 'Απελλού 1. 'Αριθ. τηλ. 320.

ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ : Γενικόν Πρακτορείον 'Εθν. 'Ατμοπλοίας τής 'Ελλάδος, όδός Φίλωνος αρ. 44 (επισθεν 'Αγίας Τριάδος). 'Αρ. τηλ. 127.

Οι θέλοντες να άσφαλισωσι θέσεις άνάγκη να δηλώσωσι έγκαιρώς εις τα Κεντρικά Πρακτορεία τής 'Εταιρίας και εις τους κατά τόπους άνεγνωρισμένους αντιπροσώπους.

'Υποστηρίζοντες τα 'Ελληνικά άτμόπλοια, ύποστηρίζετε τήν Σημαιαν σας, μεγάλύνετε τήν Πατρίδα σας.